

Sprawozdanie z działalności

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2016 roku

Spis treści:

I. Informacje wstępne	str.3
1) Podstawy prawne.....	str.3
2) Cele i zasady udzielanej pomocy.....	str.3
3) Charakterystyka klientów pomocy społecznej.....	str.4
II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej.....	str.5
1) Zadania własne gminy.....	str.6
2) Zadania zlecone gminy.....	str.8
3) Inne zadania zlecone.....	str.9
III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	str. 9
IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej	str.10
V. Świadczenia rodzinne.....	str.11
1) Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych.....	str.11
2) Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2016 roku.....	str.16
3) Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego.....	str.17
VI. Świadczenia wychowawcze	str. 20
VII. Karła Dużej Rodziny.....	str.18
VIII. Dodatki mieszkaniowe	str.19
IX. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.19
1) Współpraca z organizacjami i instytucjami.....	str.19
2) Inne inicjatywy.....	str.19
3) Działalność projektowo-konkursowa	str. 20
X. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.21
1) Kadra GOPS.....	str.21
2) Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS	str.21
XI. Podsumowanie i potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	str.22

I. Informacje wstępne

1. Podstawy prawne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie jest jednostką organizacyjną Gminy Wiśniew. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z obowiązujących przepisów prawa, między innymi z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 546),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r., poz. 489 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010, Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., Nr 1390),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 z późn. zm.).

2. Cele i zasady udzielnej pomocy

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego.

Od 1 października 2015 r. kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 514,00 zł na osobę w rodzinie,
- z 1 ha przeliczeniowego przyjmuje się – 288,00 zł.

Wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją jest podstawą do wydania decyzji administracyjnej, w której określona zostaje m.in. forma przyznanej pomocy.

W 2016 roku wydano 459 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- **14** z zakresu zadań zleconych,
- **445** z zakresu zadań własnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2016 roku nie wpłynęły odwołania od decyzji GOPS z zakresu pomocy społecznej.

3. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.

Art. 7 Ustawy o pomocy społecznej wymienia powody udzielania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy klientom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2014– 2016

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Ubóstwo	89	94	78	321	382	303
Sieroctwo	10	12	15	23	33	49
Bezdomność	1	2	2	1	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	31	38	48	183	217	273
▪ wielodzietność	21	28	39	141	173	235
Bezrobocie	49	52	44	159	155	152
Niepełnosprawność	48	48	45	137	137	134
Długotrwała lub ciężka choroba	52	48	50	141	106	120
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	47	50	48	204	235	229
Alkoholizm	29	25	27	77	69	84
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Narkomania	0	1	0	0	3	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	2	2	2	2	2	4
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	3	4	5	10	14	15
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

**W jednej rodzinie może występować kilka problemów*

Z pomocy tuł. Ośrodka w 2016 r. skorzystało 149 rodzin (561 osób w rodzinach). W liczbie tej ujęte zostały wszystkie rodziny, które skorzystały z różnych form pomocy, tj. zadania własne oraz zadania zlecone gminie, oraz rodziny, które otrzymały pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno w latach 2014-2015 jak i w 2016 roku jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było ubóstwo. Zjawisko ubóstwa ściśle powiązane jest z bezrobociem. Długotrwały brak pracy i niemożność zarobkowania implikuje trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prowadzi do problemów materialnych, a w konsekwencji do niedostatku i skrajnej biedy. Sytuacja tych osób dotyka bezpośrednio również ich najbliższych. Ponadto utrata pozycji zawodowej i społecznej skutkuje brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej, bezsilnością i frustracją prowadzącą niejednokrotnie do patologicznych zachowań. Liczba rodzin, w których występuje bezrobocie nieznacznie zmalała, w 2016 roku wynosi ona 44 w stosunku do 2015 roku - 49.

Statystyki wskazują, że znaczną grupę klientów GOPS stanowią osoby, które wykazują bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (48 rodzin), osoby niepełnosprawne oraz osoby dotknięte długotrwałą chorobą, przy czym problem niepełnosprawności pozostaje na tym samym poziomie, jak w 2016 r. - 48 rodzin. Natomiast długotrwałą lub ciężką chorobę w roku 2016 r. stwierdzono u 50 rodzin. Bariery architektoniczne, w tym również w miejscu zamieszkania, trudności w pozyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz utrudniające samodzielne funkcjonowanie i komunikację z otoczeniem, w powiązaniu z poczuciem odrzucenia i brakiem zrozumienia ze strony otoczenia stanowią główne przeszkody dla osób niepełnosprawnych w ich aktywnym życiu. Udzielana pomoc, w tym również wsparcie finansowe w postaci zasiłków stałych, okresowych oraz celowych (specjalnych celowych) na leki, opał i żywność, usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez tuł. Ośrodek, stanowią wsparcie dla osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Z przedstawionych danych wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest częstszym problemem, jaki występuje w rodzinach na terenie gminy. Powyższy problem istnieje, w stosunku do poprzedniego 2015 r. minimalnie wzrósł.

W 2016 r. na terenie Gminy Wiśniew odnotowano **5 zdarzeń losowych**.

Niewątpliwie najbardziej **niepokojącym problemem** jest to, że wzrosła liczba rodzin borykających się z **problemem przemocy domowej**. W związku z podejrzeniem występowania problemu przemocy w rodzinie w 2015 r. w realizacji było 17 procedur Niebieska Karta, z tego kontynuowanych z 2014 r., oraz 12 wszczętych w 2015 roku.

W 2016 r. w realizacji było 18 procedur „Niebieska Karta”, z tego kontynuowanych z 2015 r. oraz 9 wszczętych w 2016 r., z tego 3 sporządzone przez przedstawicieli GOPS oraz 6 przez Policję.

II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie wykonuje zadania gminy w zakresie pomocy społecznej w tym:

- zadania własne gminy (o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym);
- zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej;
- zadania wynikające z innych ustaw.

Realizacja zadań określonych Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

1. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, przysługujących osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności;
- wypłacanie zasiłków okresowych, które są przyznawane osobom i rodzinom w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, np. pokrycie części kosztów leczenia, remontu mieszkania, zakupu opału, odzieży, a także na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz specjalnych zasiłków celowych przyznawanych w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie i rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego;
- praca socjalna;
- usługi opiekuńcze przysługujące osobom starszym, samotnym, które z powodu choroby, czy innych przyczyn, wymagają pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym – pomoc ta obejmuje pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostatecznie pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego (wszystkie te czynności zlecane są zakładowi pogrzebowemu);
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacja o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizując zadania własne gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2016 r. udzielił pomocy 146 rodzinom (550 osobom).

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom. Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom, aby wzmocnić lub odzyskać ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzyć warunki sprzyjające temu celowi.

Bardzo często praca socjalna staje się jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. gospodarowanie budżetem domowym, nauka sprzątanía, pielęgnacja niemowląt, poprzez pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach, poradnictwo specjalistyczne, terapię. Pracownik socjalny powinien odnajdywać w ludziach ich zdolności, a potencjał jaki posiadają wykorzystać do wspólnego działania oraz do samopomocy w rodzinie, sąsiedztwie, wśród znajomych. Pracownik zachęca do korzystania z pomocy psychologicznej, poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, aktywnego poszukiwania pracy.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Kontrakt socjalny jest swoistym narzędziem pracy zawierającym uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i GOPS. Postanowienia kontraktu dostosowane są do konkretnej osoby i zawierają zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, np. podjęcie aktywnego poszukiwania zatrudnienia, zgłoszenie się do poradni leczenia uzależnień, czy też kontynuowanie leczenia odwykowego. W przypadku, kiedy klient bez uzasadnionej przyczyny nie wywiązywał się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny mógł ograniczyć pomoc finansową. **W 2016 r. zostało zawartych 7 kontraktów socjalnych.**

Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. **Permanentnej pracy socjalnej udzielono 153 rodzinom (517 osobom), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 31 rodzinom (72 osobom).**

Tabela 2 Zestawienie wybranych zadań własnych gminy w latach 2014 – 2016

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł.		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Zasiłki okresowe	28 (rodzin)	21 (rodzin)	16 (rodzin)	89	62	53	31.933	19.545	17.163
Zasiłki stałe	12	16	13	143	157	129	66.750	61.311	58.023
Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	10	14	13	119	141		4.784	5.453	
Obiady dla dzieci w szkole	183	176	160	24.520	24.648	22.061	310.209	300.493	324.985
Pomoc w formie zasiłku celowego na żywność w ramach Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	79 (rodzin)	80 (rodzin)	88 (rodzin)	150	175	152	49.550	360.943	364.54
Zasiłki celowe (m.in. zakup opału, leków, odzieży)	139	125		105	127		104.903	108.122	100.866
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	3 (rodziny)	2 (rodziny)	3 (rodzin)	3	2	3	6.300	4000	4.500
Usługi opiekuńcze	5	3	2	1.737	858	460	24.609	12.123	6.484
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	1	1	2	12	12	15	31.762	33.806	42.694

W związku z wejściem w życie od 1 sierpnia 2009 roku art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który wprowadził zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierających zasiłek stały (w myśl art. 20) począwszy od 1 sierpnia 2009 r. należą do zadań własnych gminy. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy między posiadanym dochodem osoby a kryterium dochodowym. Od 1 października 2015 roku maksymalna kwota **zasiłku stałego** wynosi 604 zł. **W 2016 r. z tej formy pomocy skorzystało 13 osób.** Liczba ta zmalała o 3 osoby się w stosunku do roku poprzedniego. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 58.023 zł

Ponadto jedną z form pomocy pieniężnej są **zasiłki okresowe** przyznawane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. W roku 2016 obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej osoby (rodziny). **W 2016 r. najwięcej osób otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 15 rodzin, na kwotę 16.529 zł.** W sumie na zasiłki okresowe w 2016 r. zostały poniesione wydatki w wysokości **17.163** (w tym środki własne gminy – 3.409 zł., dotacja Wojewody Mazowieckiego –13.754 zł.). **Na zasiłki okresowe wydano w 2016 roku decyzji administracyjnych dla 16 rodzin.**

W 2016 r. udzielana była pomoc fakultatywna w formie **zasiłków celowych**. Zasiłki przyznawane były m.in. na wyżywienie, zakup opału, leków, odzieży. itp. W roku 2016 liczba rodzin, które otrzymały pomoc na ten cel wyniosła – **117 rodzin** (121 osób), w tym specjalne zasiłki celowe – 49 rodzin (49 osób), zaś wydatkowana kwota w wysokości **22.930 zł.**

W związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024) Rada Gminy Wiśniew podjęła następujące uchwały umożliwiające ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o

niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych:

- 1) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/267/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 2) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/268/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- 3) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/269/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020.

W ramach Programu w 2016 r. objęto wsparciem **397 osób**, w tym dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Dożywianiem w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych objęto uczniów (uczących się w szkołach na naszym terenie oraz sąsiednich gmin). Łącznie na dożywianie w szkołach wydano kwotę w wysokości 380.395 zł (w tym ze środków własnych gminy – 250.395, a ze środków Wojewody Mazowieckiego – 130.000 zł). Z tego, kwotę 12.744 zł wydano w związku z tym, iż dyrektorzy szkół objęli dożywianiem uczniów w szczególnie uzasadnionych przypadkach - bez ustalania sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej (30 - uczniów, 3.480 - posiłków)

W ramach Programu przyznano również świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 88 rodzin (335 osób) na kwotę 55.410 zł, (środki własne – 22.164 zł oraz 33.246 zł. – środki Wojewody.

W ramach zadań własnych zapewniona była pomoc środowiskowa w formie **usług opiekuńczych** w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Usługi przyznane były **2 osobom niepełnosprawnym**, na kwotę 6.484 zł. (460 świadczeń). Natomiast **2 osoby** wymagające całodobowej opieki z powodu wieku i choroby przebywało w **domu pomocy społecznej**. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wyniosły 42.694,29 zł

2. Zadania zlecone gminie

Do zadań zleconych gminie należą, m.in.:

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Tabela 3 Zestawienie zadań zleconych gminie w latach 2014– 2016

L.p	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 (dzieci)	8 (dzieci)	8 (dzieci)	1.520	1.380	1.842	39.509	32.845	48.704

W ramach zadań zleconych gminy pomoc otrzymało 7 rodziny (w tym 8 dzieci z zaburzeniami psychicznymi).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi prowadzone są w formie wspierania psychologicznego – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego według programów terapeutycznych. Zajęcia dostosowane są do indywidualnych potrzeb osoby i w szczególności wynikają z rodzaju jej niepełnosprawności. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W ubiegłym roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało łącznie 8 dzieci z zaburzeniami psychicznymi, w roku 2015 - 8 dzieci. Pełny koszt 1 godziny usługi wyniósł - 28,12 zł. Łączny koszt specjalistycznych usług opiekuńczych w 2016 r. wyniósł 48.704 zł. Usługi świadczone były przez 8 terapeutów spełniających wymogami zawarte w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

3. Inne zadania zlecone

Do zadań zleconych gminy w myśl art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy między innymi wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, stosownie do art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. Stosownie do art. 54 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji. W 2016 roku wydano **9 decyzji administracyjnych przyznające prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.**

Tabela 4 Inne zadania zlecone gminie w latach 2014– 2016

L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją prawo do świadczeń opieki zdrowotnej		
		2014	2015	2016
1.	Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych	6	5	9

III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny działa na mocy znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która z dniem 1 sierpnia 2010 roku wprowadziła obowiązek tworzenia Zespołów Interdyscyplinarnych.

W gminie Wiśniew Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Uchwały Nr VII/32/2011 Rady Gminy Wiśniew z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 78/2012 z dnia 15 lutego 2012 roku Wójt Gminy Wiśniew powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Wiśniew do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny utworzony został przyjmując za cel zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów (instytucji) oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W 2016 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **57** posiedzeń grup roboczych powołanych do pracy w indywidualnych przypadkach w związku z realizacją **18 Niebieskich Kart** wypełnionych z powodu przemocy w rodzinie.

IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej

Z dniem 01.01.2012 r. weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym celem ustawy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej. Ustawa ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka a w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą.

Zadania gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.Ustawa wprowadza nowe instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy: **asystent rodziny i rodzina wspierająca**.

Asystent rodziny:

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Asystent pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub innym miejscu uzgodnionym z rodziną. Zgodnie z założeniami działania asystenta rodziny skupione są między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent ułatwi rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20.

Rodzina wspierająca:

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Wójt może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem.

W ramach realizacji **Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 r. – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej** – wsparciem asystenta rodziny objęto **12 rodzin** przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na realizację programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2016 r. wydatkowano kwotę 46.289,46 zł., z tego ze środków Wojewody Mazowieckiego – 24.300,00 zł., ze środków własnych – 21.989,46 zł. Ponadto ze środków własnych gminy przeznaczono kwotę 40.056,26 zł. na współfinansowanie wydatków związanych z opieką i wychowaniem - **3 dzieci** przebywających w pieczy zastępczej oraz **1 dziecka** w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

V. Świadczenia rodzinne

1. Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje również działalność związaną z wykonywaniem zadań wynikających z Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1518 z późn. zm.), Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r., poz. 489 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu ustawy i wypłacie zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2016 r. poz. 162 ze zm.).

Zajmujemy się w szczególności ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przygotowaniem i wydawaniem decyzji administracyjnych w tym zakresie oraz wypłatą przyznanych środków i egzekwowaniem nienależnie pobranych. W naszych kompetencjach leży również poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów. W związku z realizacją tych zadań do obowiązków pracownika ds. świadczeń rodzinnych wpisane jest także opracowywanie sprawozdań i analiz w powyższym temacie.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- **Zasiłek rodzinny** – który przysługuje:
 - rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, jednak nie dłużej niż do ukończenia:
 - 18 roku życia lub
 - nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
 - 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności
 - osobie uczącej się, czyli osobie pełnoletniej niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia
- Nie przysługuje w przypadku, jeżeli:
- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
 - dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
 - osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,

- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
 - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - b) ojciec dziecka jest nieznany,
 - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.
 - e) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

▪ **Dodatki do zasiłku rodzinnego** – z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

▪ **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – przysługująca w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko ojcu lub matce dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

▪ **Zasiłek pielęgnacyjny** – przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Nie przysługuje:

- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- osobie, jeżeli członkom rodziny przysługują za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

▪ **Specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodziny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 oraz z 2016 r. poz. 406 i 1271) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł. miesięcznie.

Nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tyt. śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,

- c) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
 - na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
 - na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna;
 - na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.
- **Świadczenie pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:
 - matce albo ojcu,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - jeżeli nie podejmują lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
 - a) osobom, o których mowa w ust.1 pkt.4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - ✓ rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma osób, o których mowa w ust.1 pkt. 2 i 3 lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
 - b) świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:
 - ✓ nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
 - ✓ w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Nie przysługuje jeśli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonk legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,

- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, lub prawo do zasiłku dla opiekuna
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy stanowią inaczej.

Zasiłek rodziny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674 zł**. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty **764 zł**.

Od dnia 01.01.2016 roku zgodnie z art. 5 ust. 3-3c realizowana jest zasada „złotówka za złotówkę”. Artykuł ten mówi, że w przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ust. 1 lub 2, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalone prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej zgodnie z ust. 3a.

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej dana rodzinę do zasiłku rodzinnego, o której mowa w ust. 3, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w ust. 3, a kwotą, o której został przekroczony dochód rodziny.

Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w ust. 3, stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym:

- 1) zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalone prawo do tych zasiłków;
- 2) dodatków do zasiłku rodzinnego, o których mowa w art. 10, art. 11a, art. 12a i art. 13, podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalone prawo do tych dodatków;
- 3) dodatków do zasiłku rodzinnego, o których mowa w art. 9, art. 14 i art. 15, podzielonych przez 12.

W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z ust. 3a, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

2. Zasiłek dla opiekuna wypłacany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 2016 r. poz. 162 ze zm.) przysługiwał:

- osobie, jeżeli decyzje o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2012 r., poz. 1548 oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 roku.
- za okresy od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 roku.
- od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 roku.

Zasiłek dla opiekuna przysługiwał wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonych przepisami prawa cywilnego.

W przypadku gdy o zasiłek dla opiekuna ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników lub domownicy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 704 ze zm.) świadczenie to przysługuje odpowiednio:

- 1) rolnikom w przypadku zaprzestania przez nich prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- 2) małżonków rolników lub domowników, w przypadku zaprzestania przez nich prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym, które potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy oraz co 6 miesięcy aktualizację wywiadu środowiskowego.

Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 520 zł. W 2016 roku zasiłek dla opiekuna wypłacony został dla 1 osoby. Ogółem wydatkowano **6.240 zł**.

Od zasiłków dla opiekuna odprowadzane były składki na ubezpieczenie społeczne. W roku 2016 wydatkowano na ten cel 1717,20 zł.

Tabela 5 Wysokość świadczeń na okres zasiłkowy 2015- 2016 (w okresie od 01.11.15 r. do 31.10.16 r.)

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia- do 31.10.2016 r.
Zasiłek rodzinny	95,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 124,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia 135,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1000,00 zł – jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł – miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	195,00 zł – miesięcznie, jednak nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci 273,00 zł – miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00zł na dziecko, nie więcej jednak niż 160,00zł na wszystkie dzieci.
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95,00 zł – miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 110,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00 zł – raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności 69,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Urodzenia dziecka	1.000,00 zł – jednorazowo, w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	Świadczenie pielęgnacyjne podlega corocznie waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu. Od 01.01.2017 r. wynosi 1.406,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny	153,00 zł – miesięcznie nie obowiązuje kryterium dochodowe
Świadczenie rodzicielskie od 01.01.2016 r.	1000,00 zł miesięcznie
Jednorazowe świadczenie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” od 01.01.2017 r.	4000,00 zł

4. Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2016 roku

Tabela 6 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz liczba świadczeń w 2016 rok

L.p.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych oraz świadczeń niepodjętych w zł
1.	Zasiłki rodzinne	727.490	6.424	612
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	371.697	3.893	369
2.1.	urodzenia dziecka	18.083	19	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	29.281	74	0
2.3.	samośnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0
2.4.	samośnego wychowywania dziecka	39.987	206	0
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	33.405	344	0
2.5.1.	do 5 roku życia	4.700	57	0
2.5.2.	powyżej 5 roku życia	28.705	287	0
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	39.339	544	0
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	77.373	1.203	189
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	3.407	35	0
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	73.966	1.168	189
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	134.229	1.503	180
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	1.099.187	10.317	981
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	184.977	1.209	306
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	344.500	265	0
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	51.000	51	0
8.	SZO	22.936	45	0
9.	RAZEM (3+4+5+6)	1.782.235	11.971	1.287

W 2016 r. wypłacono łącznie **11.971** świadczeń o wartości **1.782.235 zł**. Średnio w miesiącu realizowano **998** świadczeń na kwotę **148.520 zł**.

W 2016 roku wydano łącznie **446 decyzji administracyjnych** dotyczących świadczeń rodzinnych (z tego **15 decyzje odmowne**), w tym 259 decyzji tj. 58,07 % ogółu decyzji wydanych zostało w ciągu trzech miesięcy (od października do grudnia). Wiąże się to ściśle z rozpoczęciem z dniem 1 listopada nowego okresu zasiłkowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2016 roku nie było odwołań od decyzji GOPS w sprawie świadczeń rodzinnych.

W analizowanym okresie wypłacono **6.424 zasiłków rodzinnych** oraz **3.893 dodatków do zasiłków rodzinnych**. Łączna wydatkowana na ten cel kwota to – 939.915 zł.

W 2016 r. największa liczba świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego dotyczyła dodatków z tytułu:

- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 36,11 % (w stosunku do ogółu wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 7,88% (j. w.),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 20,82 % (j. w.).

Na świadczenia opiekuńcze wydatkowano łącznie 552.413 zł (1519 świadczeń), z tego 184.977 zł, tj. 33,49% sumy dotyczyło zasiłków pielęgnacyjnych, zaś 344.500 zł. tj. 62,36% - świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnych zasiłków opiekuńczych- 22.936 zł. tj. 4,15% **Zasiłek pielęgnacyjny pobierało średnio miesięcznie 101 osoby, zaś świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie - 22 osoby.**

W 2016 roku przyznano **51 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka** w wysokości 1 000 zł, na łączną kwotę 51.000 zł. Na świadczenie rodzicielskie wydatkowano 79.635 zł- 84 świadczenia.

Tabela 7 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w 2016 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	75.800	243
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	11.012	114

Na **ubezpieczenie społeczne i zdrowotne** wydatkowano w 2016 r. kwotę **86.812zł**. Przy łącznej liczbie świadczeń 357.

c) Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wnioski o przyznanie świadczeń wraz z zaświadczeniem o bezskutecznej egzekucji (za okres ostatnich dwóch miesięcy) składa się bezpośrednio do organu realizującego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej **do ukończenia przez nią 18 roku życia** albo w przypadku gdy **uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia**, albo w przypadku **posiadania orzeczenia o znacznym** stopniu niepełnosprawności – **bezterminowo**.

Osoba uprawniona do świadczenia - oznacza osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna (oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych).

Osoba uprawniona do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie musi być wychowywana przez osobę samotnie wychowującą dziecko, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500 zł**.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

W okresie od **01.10.2015 r. do 30.09.2016 r.** prawo do świadczeń ustalane jest na podstawie dochodów z 2014 roku., a od 1.10.2016 r. do 30.09.2017 r.- dochody z 2015 r.

W okresie sprawozdawczym za rok 2016 wypłacono **354 świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na łączną sumę **108.490 zł.**, zaś przeciętna miesięczna **liczba rodzin** pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego to **16**. W tym czasie w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano **24 decyzji administracyjnych**.

VI. Świadczenia wychowawcze – rodzina 500 plus

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje nowe zadanie zlecone wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195).

W 2016 roku wpłynęło 496 wniosków na świadczenie wychowawcze, z tego 469 złożono w formie papierowej oraz 27 w formie elektronicznej (e-wniosków).

Liczba wydanych decyzji administracyjnych, w sprawach świadczenia wychowawczego - 512, w tym 492 decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego (500 plus).

W okresie od 01.04.2016 r. do 31.12.2016 r. wypłacono 7130 świadczeń na kwotę 3.551.701 zł. Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego wynosi 452 (średnia miesięczna). Miesięcznie około 800 dzieci objętych jest wsparciem w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

VII. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Zadanie to realizowane było na podstawie Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r. poz.1863 z późn. zm.). Przysługuje rodzinom mającym na utrzymaniu przynajmniej trójkę dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Karta Dużej Rodziny posiada jeden, ogólnopolski wzór. Ma wymiary 54x85,6 mm (takie, jak np. karta płatnicza lub kredytowa). Karta jest spersonalizowana. Oznacza to, że znajduje się na niej imię i nazwisko oraz numer PESEL jej posiadacza. Dodatkowo podana jest data ważności karty, jej numer, skrót „KDR” pisany alfabetem Braille'a oraz elementy zabezpieczające przez jej podrobieniem.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe i darmowych wstępów do parków narodowych. Karta Dużej Rodziny uprawnia do zniżek, które oferowane są zarówno przez instytucje państwowe, jak i firmy prywatne. Wykaz zniżek zamieszczony jest

na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl oraz na stronach www.rodzina.gov.pl oraz www.empatia.mpips.gov.pl. Wykaz ten jest na bieżąco aktualizowany.

Kartę przyznaje wójt na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny lub jej duplikat, należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania członka rodziny.

Wnioski rodzin wielodzietnych o przyznanie KDR w 2016 r.	Liczba rodzin wielodzietnych, którym przyznano KDR w 2016r.	Liczba członków rodzin wielodzietnych, którym wydano KDR w 2016 r.	Koszty realizacji programu poniesione z budżetu państwa w 2016 r.
22	22	101	262,64

VIII. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Wpłata dodatków należy do zadań własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje :

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością gminy, czyli lokali komunalnych, będących własnością zakładu pracy – tzw. zakładowych, jak i mieszkań w domu prywatnym czynszowym, mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem /np. na skutek umowy użyczenia/,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

W roku 2016 do tuł. Ośrodek nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

IX. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić należy między innymi: Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, kuratorów sądowych, komorników sądowych, prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, KRUS, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, lekarzy POZ, Punkt Konsultacyjny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie, Poradnię Leczenia Uzależnień, Stowarzyszenie na rzecz osób choroba alkoholowa, narkomanią i hazardem „Szansa”, Stowarzyszenie Ludzi Aktywnych „EDO”, Stowarzyszenie „Aktywni” w Wólce Wiśniewskiej, Bank Żywności, CARITAS Diecezji Siedleckiej i wiele innych.

2. Inne inicjatywy

Wydano skierowania dla 126 rodzin (w tym 471 osób w rodzinach) do organizacji pozarządowej/partnerskiej tj. Banku Żywności uprawniające do korzystania z **bezpłatnej pomocy żywnościowej** w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej na lata 2014-2020 (PO PŻ). Otrzymanie żywności warunkowane jest znajdowaniem się w trudnej sytuacji życiowej (sytuacje takie wymienia art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz spełnianiem kryterium dochodowego (które zostało określone na poziomie 150% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej). Dystrybucją żywności na terenie gminy Wiśniew zajmuje się Stowarzyszenie „Aktywni” w Wólce Wiśniewskiej.

W okresie wakacji **8 dzieci** z terenu naszej Gminy z rodzin ubogich dysfunkcyjnych skorzystało w z **wypoczynku letniego** organizowanego w Lubiatowie i w Gdyni.

Dla tych dzieci była to często jedyna szansa na odpoczynek od otaczających ich codziennych problemów i trosk. Dzięki koloniom mogły poznać inną niż dotychczas rzeczywistość, doznać ciepła,

regularnie spożywać posiłki, poznać atrakcyjne miejsca, zawrzeć nowe znajomości. Wyjazd dzieci udało się zorganizować dzięki Caritas Diecezji Siedleckiej i Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie.

Jak co roku, w lutym 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury **zorganizował zabawę choinkową dla 100 dzieci** z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zabawa sfinansowana została w całości ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie.

Okres przedświąteczny był czasem szczególnej postęgi na rzecz ubogich, potrzebujących i samotnych. W roku 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizował akcję pn. **„Świąteczna paczka”**. W ramach akcji w dniach od 8 do 16 grudnia 2016 r. zorganizowano zbiórkę żywności, słodyczy oraz zabawek dla dzieci z rodzin ubogich. W tych dniach w sklepach na terenie Gminy wystawione były oznakowane kosze, do których społeczność lokalna składała dary. Ponadto artykuły przyjmowane były bezpośrednio w GOPS. W ramach akcji udało się zebrać i przekazać **56 świątecznych paczek** najbardziej potrzebującym rodzinom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie koordynuje działania polegające na wykonywaniu **prac społecznie użytecznych** przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (zarejestrowane w PUP) jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie-użyteczne organizowane są między innymi w jednostkach pomocy społecznej oraz instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej np. szkołach, przedszkolach, bibliotekach, świetlicach wiejskich, domach kultury.

Powiatowy Urząd Pracy refunduje ze środków Funduszu Pracy wydatki w wysokości 60 % świadczeń pieniężnych wypłaconych bezrobotnym, pozostałe 40 % finansowane jest ze środków własnych gminy.

W roku 2016 r. prace społecznie - użyteczne na terenie Gminy Wiśniew wykonywały **2 osoby bezrobotne, które przepracowały 676 godzin** w okresie od 01.04.2016 r. do 30.11.2016 r. Łącznie z tego tytułu wypłacono bezrobotnym świadczenia na kwotę 5.475,60 zł., z tego PUP zrefundował kwotę 3.285,36 zł., wydatki własne gminy wyniosły 2.190,24 zł.

3. Działalność konkursowo-projektowa

W 2016 roku GOPS w Wiśniewie podpisał umowę partnerską w ramach której złożony został wniosek na realizację Projektu „Aktywność – współpraca poptaca” realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno- zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Liderem projektu jest Stowarzyszenie Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku, partnerami projektu są: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie, Gminny Ośrodek w Kotuniu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlcach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodyniach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie, Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach oraz Centrum Rozwoju ORTUS Elżbieta Roszczak. Wniosek został pozytywnie oceniony, w związku z tym w miesiącu lutym 2017 r. podpisano umowę nr RPMA.09.01.00-14-6119/16-00 zawartej pomiędzy Województwem Mazowieckim, w imieniu którego działa Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, a Stowarzyszeniem Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku, Krzesk – Królowa Niwa 45, 08 – 111 Zbuczyn. Okres realizacji projektu: 01.03.2017 r. – 31.10.2018 r., w tym I edycja – 01.03.2017 r.– 31.12.2017 r., oraz II edycja – 01.01.2018 r. – 31.10.2018 r.

Ponadto GOPS w Wiśniewie podpisał umowę partnerską w ramach której złożony został wniosek na realizację Projektu „Wzrost kompetencji nadzieją na sukces” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno- zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Liderem projektu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu, partnerami są: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlcach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodyniach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokobodach, Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach oraz CARITAS Diecezji Siedleckiej – Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach. Wniosek został pozytywnie oceniony i oczekuje na podpisanie umowy na dofinansowanie. Planowany okres realizacji projektu 01.07.2017 r. – 31.10.2018 r.

W dniu 28.03.2017 r. złożony został wniosek na realizację Projektu „Dobra pora na aktywnego seniora” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020,

Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi zdrowotne. Liderem projektu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie, partnerami zaś: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlcach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skórcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotuniu. Planowany okres realizacji projektu 01.10.2017 r. – 30.09.2019 r.

X. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na dzień 31.12.2016 r. w Ośrodku zatrudnionych było **8 osób**, w tym:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – 3 osoby, z tego z wykształceniem podyplomowym – 3 osoby,
- z wykształceniem licencjackim - 1 osoba,
- z wykształceniem średnim – 3 osoby, z tego z wykształceniem pomaturalnym – 2 osoby.

W ramach umowy-zlecenie w roku 2016 zatrudnionych było **11 osób**, z tego:

- 8 terapeutów do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych do pracy z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi (wszyscy z wykształceniem wyższym),
- 2 opiekunki do świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy z powodu wieku, długotrwałej choroby lub niepełnosprawności
- informatyk do obsługi systemów informatycznych oraz aktualizacji strony www.

2. Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS

Wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy i nadal podnoszą swoje umiejętności poprzez podejmowanie różnych form doskonalenia i samokształcenia.

W 2016 roku poszczególni pracownicy GOPS uczestniczyli w następujących szkoleniach oraz konferencjach :

- „Stosowanie znowelizowanych przepisów o świadczeniach rodzinnych od stycznia 2016 r. w praktyce orzeczniczej”, organizator – Instytut Szkoleń i analiz Gospodarczych, Ostrołęka,
- „Świadczenie wychowawcze 500 + - Nowa ustawa” organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci” – organizator MPiPS, Warszawa.
- „Jak prawidłowo wdrożyć program rodzina 500 plus, Zmiany w świadczeniach rodzinnych wprowadzone ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Emp@tia, „Złotówka za złotówkę”, świadczenia opiekuńcze i rodzicielskie. Praktyczne porady, wskazówki i odpowiedzi dla OPS” – organizator – Private Corporate Consulting, Warszawa,
- „Program rodzina 500 plus od podstaw – zagadnienia prawne, wskazówki, interpretacje, kwestie praktyczne” – organizator – SDO Consulting Hubert Owczarczyk,
- „asystent rodziny – organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, okresowe oceny” – organizator – Firma Szkoleniowa PRAXE, Częstochowa,
- „Warsztaty doskonalące umiejętności komunikacyjne w relacji z dzieckiem i rodziną w której występują dysfunkcje postawy i zachowania” organizator – Firma Szkoleniowa PRAXE, Częstochowa
- „Oprogramowania do obsługi Świadczeń Wychowawczych” – organizator – SYGNITY, Kraków,
- „Zmiany w prawie karnym i procedurze karnej – jak wpłyną na pracę z rodzinami uwięzionymi w przemoc,, organizator - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”- Warszawa,
- „Fundusz Alimentacyjny 2016” organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Kodeks Postępowania Administracyjnego w OPS” organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawa o świadczeniach rodzinnych” – organizator – Centrum Edukacji Vadmecum
- „Praktyczne aspekty działania GKRPA” - organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Oprogramowanie WYWIAD Plus- nowe rozwiązania teleinformatyczne dla wywiadu środowiskowego”- organizator - Sygnity, Warszawa,

- „Świadczenia rodzinne 2017” – Nowelizacja – aktualne problemy - organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Ekonomia Społeczna w woj. Mazowieckim” organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Stres i wypalenie zawodowe u osób pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami” organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym” organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Warsztaty kancelaryjno-archiwalne z zakresu prawidłowego stosowania normatywów” - organizator – Lubelskie Centrum Doskonalenia Kadr ABSOLWENT,
- „Szkola dla rodziców i wychowawców” – organizatorzy – Iga Grzebieliszevska, Michał Perz,
- „Centralizacja rozliczeń podatku VAT” organizator – Nowotax, Piaseczno,
- „Zamknięcie roku 2016” - organizator – Ośrodek Szkoleniowy EDYTOR, Łomża,

XI . Podsumowanie i potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Tabela 8 Całkowita wielkość wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2016 r.

Nazwa zadania	Wydatki poniesione z budżetu gminy	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /dofinansowanie zadań własnych gminy/	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /zadania zlecone/	OGÓŁEM
Ośrodek pomocy społecznej	239.914	89.566	0	329.570
Dom pomocy społecznej	42.694	0	0	42.694
Zasiłki i pomoc w naturze (celowe i okresowe)	62.929	13.754	0	76.683
Zasiłki stałe	624	57.399	0	58.023
Dodatki mieszkaniowe	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	6.484	0	0	6.484
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	51.799	51.799
Pozostała działalność (dożywianie)	17.407	130.000	0	147.407
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre św. z pomocy społecznej oraz niektóre św. rodzinne	0	5.027	11.012	16.09
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	2.026.026	2.026.026
Świadczenie wychowawcze – rodzina 500 plus	0	0	3.621.170	3.621.170
OGÓŁEM:	361.175	295.836	5.710.007	6.375.895

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób potrzebujących w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia.

Dla realizacji powyższych celów, istotne jest, aby w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych stały się poniższe obszary:

1. W związku z ograniczonym dostępem do przedszkoli i żłobków, koniecznością staje się rozbudowa infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, poprzez zwiększenie ilości miejsc w już istniejących oraz tworzenie nowych placówek., jak również tworzenie przyjaznych warunków do powstawania żłobków i innych form opieki nad dziećmi do lat trzech.
2. Pomimo zmienionego w 2015 r. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej nie zmienia się znacząco liczba osób korzystających ze świadczeń, co jest obrazem skrajnej biedy - stanu niedostatku, którego wskaźnikiem jest bardzo niski dochód na osobę w rodzinie poniżej 514 zł. Wskazane jest wobec tego zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej służących minimalizowaniu skutków ubóstwa.
3. Skromne są zasoby instytucjonalne w zakresie pomocy społecznej w gminie i powiecie siedleckim. Środowiskowe domy samopomocowe oraz warsztaty terapii zajęciowej znajdują się poza terenem gminy. Mieszkańcy chcąc do nich uczęszczać napotykają na problemy związane między innymi z transportem. Brak jest również mieszkań chronionych. Na terenie miasta Siedlce funkcjonuje dom pomocy społecznej, w którym również umieszczani są mieszkańcy gminy. Problemem jest jednak wysoki koszt pobytu w tej placówce. Wskazane jest nawiązanie współpracy z samorządem miasta Siedlce jak również z innymi podmiotami w zakresie ułatwienia dostępu do różnych instytucji pomocy społecznej.
4. Niewątpliwie ogrom problemów, jakie uniemożliwiają rodzinom poprawne funkcjonowanie wymaga właściwego zdiagnozowania i podjęcia odpowiednich działań przez pracowników socjalnych. Do realizacji tych celów potrzebna jest odpowiednia liczba dobrze przygotowanych pracowników socjalnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do końca 2015 roku nie spełniał normy zatrudnienia określonej w ustawie o pomocy społecznej zgodnie, z którą w gminie liczącej prawie 6 tys. mieszkańców powinno pracować w rejonach opiekuńczych 3 pracowników socjalnych. Docieranie pracowników dodatkowymi zadaniami, nie wpływa pozytywnie na właściwą ich realizację, wywołując zjawisko przemęczenia i wypalenia zawodowego. Od 1 stycznia 2016 r. zapewniona jest ustawowo wymagana liczba pracowników socjalnych.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anetta Roszkowska